

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Øst politidistrikt
Postboks 3390
1401 SKI

Att.: Politimesteren

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

21/1249 - 2 / SVA004

03.06.2021

STATSADVOKATENES TILSYN MED STATENS BARNEHUS I MOSS 19. MAI 2021

På grunn av koronapandemien ble inspeksjonen også i år gjennomført som et VTC-møte. Fra Øst politidistrikt deltok fungerende leder for FEE Ove Furseth, fungerende påtaleleder Agnes Beate Hemio, seksjonssjef Cathrine Bjordal Bergheim, politiinspektørene Kristine Kiær og Kristin Bugge Lyså. Fra Oslo statsadvokatembeter deltok statsadvokatene Monica Krag Pettersen og Stein Vale.

Organisasjon

Statens Barnehus i Moss (SBM) har 22 stillingshjemler og er organisert med ett fagavsnitt og ett avsnitt for teknisk og merkantilt personell. For tiden er det 22 ansatte ved SBM. Organiseringen er uendret siden forrige inspeksjon.

Pandemiens betydning

Riksadvokatens midlertidige direktiver for straffesaksbehandlingen, senest i brev av 14. januar 2021, synes å være fulgt opp på en god måte hva gjelder aktivitetene ved SBM.

I april 2020 ble det på grunn av pandemien gitt retningslinjer for Øst politidistrikt i forbindelse med mottak av anmeldelser og gjennomføring av avhør, herunder tilrettelagte avhør (TA). En rekke smitteverntiltak er gjennomført, herunder bruk av hjemmekontor for de ansatte når tilstedeværelse på barnehuset ikke er påkrevet. SBM har klart å opprettholde et høyt aktivitetsnivå på tross av pandemien. I 2020 er det gjennomført hele 604 TA, mot 640 i 2019. SBM benytter for tiden fire av de fem disponible avhørsrommene.

Under følger oversikt over gjennomførte TA for alle barnehusene i Norge. Som det fremgår av oversikten, ligger SBM på en annenplass blant barnehusene i Norge når det gjelder antall gjennomførte TA. Det synes å være naturlig ettersom distriktet er landets nest største politidistrikt.

Tilrettelagte avhør 2020 og 2019

Barnehus	Politidistrikt	Totalt 2020	Totalt 2019
Kristiansand	Agder	320	362
Hamar	Innlandet	323	337
Ålesund	Møre & Romsdal	253	250
Bodø	Nordland	381	359
Oslo	Oslo	706	616
Stavanger	Sør-Vest	507	521
Sandefjord	Sør-Øst	588	528
Tromsø	Troms & Finnmark	331	354
Trondheim	Trøndelag	548	578
Bergen	Vest	567	571
Moss	Øst	604	640
Totalt 2020		5128	
Totalt 2019		5116	

□

De innrapporterte tallene fra SBM gjelder kun førstegangsavhør.

Per 7. mai 2021 er det gjennomført hele 224 førstegangsavhør og 11 supplerende avhør.

Av de innrapporterte tallene til Politidirektoratet fremgår det at i 2020 var fristoppnåelsen for TA, jf. straffeprosessloven § 239 e, på 48 %. I de fire første månedene i 2021 er den innrapporterte fristoppnåelsen for førstegangsavhørene på 33%.

Når det gjelder tilgjengelig statistikk, ble det fra barnehuset side fremholdt at det er avvik mellom de tallene som fremgår i PSV og de tallene som barnehusene selv oppgir. Dette skyldes manglende felles journalsystemer ved barnehusene og at noen barnehus teller bare førstegangsavhørene, mens andre inkluderer de supplerende avhørene.

Rettsmedisinske og rettsodontologiske undersøkelser

I 2020 ble det gjennomført 141 kliniske rettsmedisinske undersøkelser i regi av SBM. Det er en nedgang i forhold til 2019, da antallet var 202. Pandemien har gjort at helsepersonell ikke har vært tilgjengelig i samme grad som tidligere år.

Antall gjennomførte kliniske rettsodontologiske undersøkelser er høyt ved SBM sammenlignet med andre barnehus. I 2020 ble det gjennomført 129 slike undersøkelser mot 135 i 2019. Per 7. mai i år er tallet 43. Som ved de rettsmedisinske undersøkelsene utføres disse på bakgrunn av et mandat i den enkelte sak fra påtalemyndigheten i saker hvor det foreligger mistanke om at barnet er utsatt for vold eller seksuelle overgrep. Resultatene fra de rettsodontologiske undersøkelsene kan også bidra til å avdekke generell omsorgssvikt. På spørsmål under inspeksjonen om politiets erfaringer med den bevismessige nytten av denne typen undersøkelser, kom det frem at man ikke har noen oversikt over nytteverdien. I likhet med de rettsmedisinske undersøkelsene er det politiet som betaler personellet som gjennomfører undersøkelsene. Oslo statsadvokatembeter mener det kan være grunn til å foreta en kartlegging av den bevismessige nytteverdien av rettsodontologiske undersøkelser. En slik undersøkelse bør formentlig gjennomføres i flere politidistrikter. Vi antar at den i så fall bør iverksettes etter initiativ fra Riksadvokaten eller Politidirektoratet.

Sosialpediatriske undersøkelser, dvs. vanlige helseundersøkelser som ikke gjennomføres for å sikre bevis, er ikke gjennomført ved SBM i 2020 eller 2021.

Politiavhør/mistenktavhør

Omtrent en fjerdedel av avhørene av mindreårige mistenkte som gjennomføres ved barnehusene i Norge, foregår ved SBM. I 2020 ble det foretatt 68 slike politiavhør ved SBM, noe som er en betydelig økning i forhold til 2019, da antallet var 32. Barnehusene gir en bedre og mer tilpasset ramme for avhør av mindreårige mistenkte. Ved å la avhørene finne sted der, kan etterforsker dessuten dra nytte av den barnefaglige kompetanse ved barnehuset. Gjennomføring av slike avhør ligger imidlertid ikke innenfor mandatet til barnehusene, jf. straffeprosessloven § 239 flg. og retningslinjer for Statens barnehus. Av denne grunn har Politidirektoratet, som har det administrative ansvaret for barnehusene, i brev av 12. februar 2021 presisert at slike avhør bare kan foretas hvis det ikke påvirker tilbudet til de barna som i dag omfattes av mandatet, og at politimesteren står ansvarlig for eventuelle meromkostninger.

Under inspeksjonen kom det frem at det var bred enighet å benytte seg av den barnefaglige kompetansen som er ved barnehuset også når mistenkte barn skal avhøres. Dette bør inntas i mandatet til barnehusene.

I Øst politidistrikt har praksisen med å foreta avhør av mistenkte ved barnehuset blitt opprettholdt. Oslo statsadvokatembeter ser det som positivt at denne praksisen videreføres.

I saker som tilhører Nord (tidligere Romerike), er det normalt påtaleansvarlig som initierer avhør ved barnehuset og den påtaleansvarlige følger normalt avhørene. Praksis er annerledes i

saker fra Syd (tidligere Follo og Østfold). Avhør på barnehuset finner da sted uten samme involvering av påtaleansvarlig.

Taushetsplikt og journalsystemer

Seksjonssjef Bergheim nevnte at det ennå ikke er kommet noen avklaring fra sentralt hold om taushetspliktregler som gjelder ved barnehusene. Hun redegjorde for hvordan taushetspliktreglene praktiseres ved SBM. Under etterforskningsfasen er det taushetspliktreglene i politiregisterloven som gjelder for alle ansatte, også helsepersonell. På stadiet etter, dvs. når det foretas en helsemessig oppfølging og evt. behandling, er det helsepersonelloven som gjelder for helsepersonell og forvaltningslovens regler om taushetsplikt som gjelder for øvrig personell.

Det er i dag forskjellige løsninger for informasjonsbehandling ved barnehusene. Moss og fire andre barnehus benytter samme system. Dette er et journalsystem som barnevernet har brukt. I praksis er journalsystemet ved barnehuset i Moss delt i to; én del for avhørsdelen og én del for oppfølgingsdelen. Det er mottatt varsel om support for dette systemet vil opphøre.

Et nytt dokumentbehandlings- og journalsystem trengs. Et felles system for barnehusene vil dessuten gi mer korrekt statistikk, og det vil være mulig i større grad å sammenligne tallene fra de forskjellige barnehusene.

Oppsummering

Vi kan konstatere at Barnehuset i Moss, på tross av de utfordringene som pandemien medfører, utfører sine funksjoner på en god måte. Barnehuset er en godt integrert del av Øst politidistrikt og har en erfaren og kompetent leder. Vi vil fremholde som særlig positivt at man fortsatt finner mulighet til å gjennomføre avhør av mistenkte barn. Denne funksjonen bør inntas i mandatet til landets barnehus.

Stein Vale
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gjenpart

Politidirektoratet	Postboks 2090 Vika	0031	OSLO
Riksadvokaten	Postboks 2102 Vika	0125	OSLO